

شماره ۳۵۷۹۳

تاریخ ۱۷ مرداد ۱۳۸۹

پیوست

جمهوری اسلامی ایران

ریاست جمهوری

معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

بسمه تعالیٰ

بخشنامه به تمام دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

پیرو بخشنامه شماره ۱۵۹۵۳۶/۱۲۸۲/۸/۲۱ مورخ ۱۹۰۳/۱۵۹۵۳۶ و با هدف ایجاد وحدت رویه، فراهم نمودن شرایط حذف کاغذ در مکاتبات، هماهنگی، یکپارچگی و الکترونیکی نمودن مکاتبات بین دستگاه‌های اجرایی کشور، به پیوست مجموعه «استاندارد راهبری و مدیریت استناد» با لزوم رعایت موارد زیر جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

۱. به منظور یکپارچه سازی سیستم گردش مکاتبات در یک واحد سازمانی به ویژه در بستر

ارتباطی مشترک (شبکه محلی)، دستگاه‌های اجرایی موظفند حداقل ظرف مدت ۸ ماه از

تاریخ ابلاغ این بخشنامه نسبت به بکارگیری سامانه واحد در دیرخانه‌های مجموعه‌های

تحت پوشش شبکه محلی (LAN) خود اقدام نمایند.

۲. به منظور ایجاد امکان تعامل بین سامانه‌های دیرخانه، افزایش دقت، سهولت در

پیگیری نامه‌ها، صرفه‌جویی در هزینه و تسريع در زمان تبادل مکاتبات اداری

ضروری است تمام دستگاه‌های اجرایی مشمول، حداقل ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ

ابلاغ این بخشنامه سامانه دیرخانه خود را به پروتکل تبادل الکترونیکی مبادلات (ECE)

(موضوع بخشنامه شماره ۱۸۰۵۹/۱۰۰/۱۲۰۵۹ مورخ ۱۳۸۶/۲/۱۲) تجهیز نمایند.

(J)

شماره .....
تاریخ .....
پیوست .....

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

معاون توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

۳. کلیه دستگاه های اجرایی موظفند نسبت به بکارگیری سامانه های دبیرخانه با امکانات مندرج در مجموعه ضوابط و استاندارد های ابلاغ شده و مورد تأیید کارگروه موضوع بند ۴

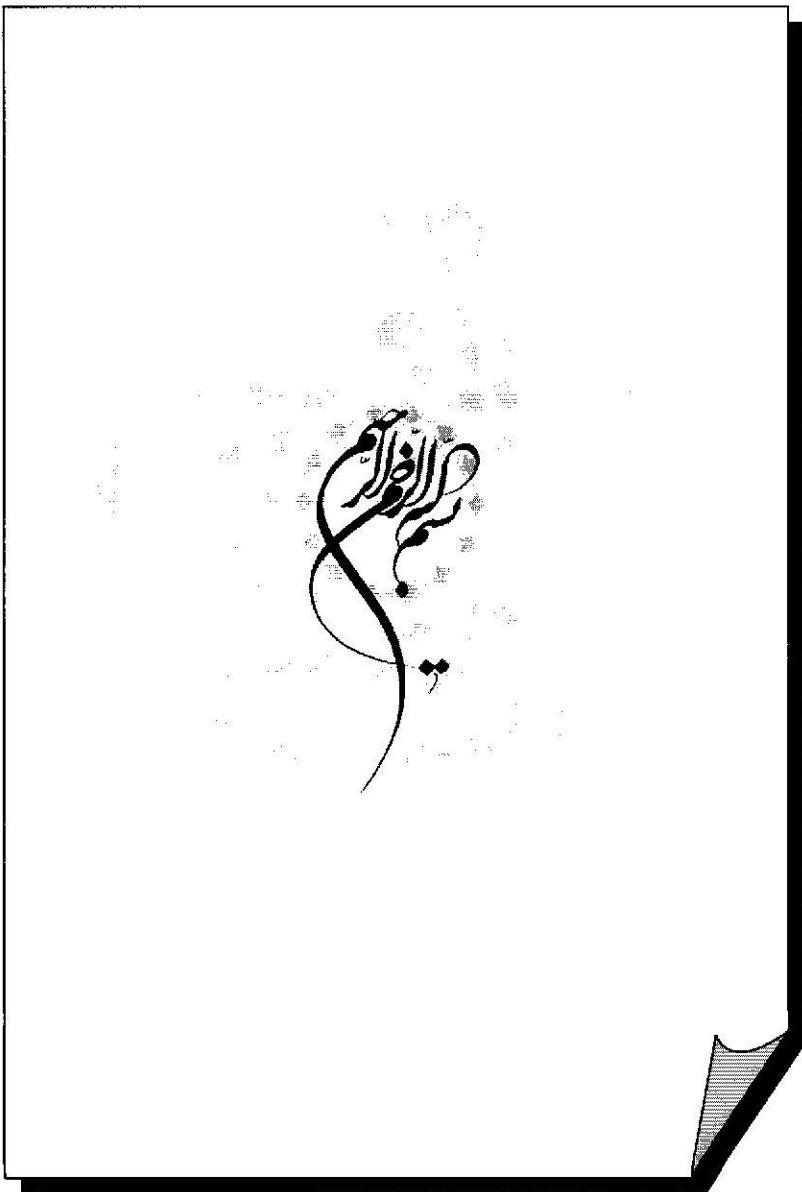
این بخشنامه اقدام نمایند.

۴. به منظور هدایت، راهبری و نظارت بر بکارگیری سامانه های دبیرخانه دستگاههای اجرایی و تطبیق مفاد مجموعه ضوابط و استاندارد های ابلاغ شده با امکانات سامانه های دبیرخانه دستگاههای اجرایی مشمول و بازنگری در مفاد مجموعه مذکور کارگروهی مشکل از نمایندگان قوه قضائیه، قوه مقننه، نهاد ریاست جمهوری (۲ نفر)، شورای عالی انفورماتیک، سازمان نظام صنفی رایانه ای و به مسئولیت معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور تشکیل می شود.

۵. به منظور اجرایی نمودن بند (۴) فوق دبیرخانه های قوه قضائیه، قوه مقننه و نهاد ریاست جمهوری، شورای عالی انفورماتیک و مرکز فناوری اطلاعات نهاد ریاست جمهوری تا مورخ ۱۳۸۹/۷/۲۷ نمایندگان قائم الاختیار و مطلع خود را به معاونت نوسازی و تحول اداری این معاونت معرفی نمایند.

۶. محل استقرار دبیرخانه کارگروه مذکور در امور توسعه دولت الکترونیک این معاونت قرار دارد.

لطفاً فرمایید

استاندار راهبری و مدیریت اسناد

نسخه ۲.۱

اجلاس مدیران دفتر خانه‌های توابی سرگانه

کمیته فاوری اطلاعات و ارتبالات - مرکز تحقیقات صنایع نموداریک

تیرماه ۱۳۸۹

عنوان: استاندارد راهبری و مدیریت استاند نسخه ۲۰۱

تهییه و تدوین: اجلاس مدیران دیپرخانه‌های قوای سه گانه

مؤلفین: اعضای کمیته فناوری اطلاعات و ارتباطات

ویراستاری و طراحی جلد: اداره خدمات ماشینی و پشتیبانی

دیپرخانه اداره کل دیپرخانه مرکزی ریاست جمهوری

ناشر: معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی

ریاست جمهوری

تاریخ انتشار: تابستان ۱۳۸۹

فهرست مطالب

ردیف	عنوان
۱	مقدمه
۲	کلیات
۳	Workflow engine (موتور گردش کار)
۴	اطلاعات پایه
۵	تنظیمات
۶	مدیریت جستجو و بررسی
۷	مدیریت گزارشات
۸	زیر سیستم مدیریت اسناد و مکاتبات
۹	پشتیبانی فنی
۱۰	ارتباط کاربر و سرور تحت وب
۱۱	امنیت
۱۲	نیازمندیهای کیفی نرم افزار
۱۳	مستندات سیستم
۱۴	پروتکل ارتباطی
۱۵	امکان ارسال و دریافت دورنگار (ارتباط مستقیم با فاکس سرور)
۱۶	امکان ارسال و دریافت مستقیم از طریق بیام دولت
۱۷	امکان ارسال و دریافت مکاتبات از طریق پروتکل ارتباطی (FCF, ECE و ...)
۱۸	امکان ارسال و دریافت ایمیل سازمانی
۱۹	مدیریت مکاتبات
۲۰	درج شناسه ملی حقیقی و حقوقی
۲۱	مدیریت ثبت و ارتباط
۲۲	ثبت مکاتبات
۲۳	نامه صادره
۲۴	نامه واردہ
۲۵	نامه های داخلی
۲۶	امکانات دورنگار
۲۷	پست الکترونیک
۲۸	پیگیری مکاتبات

صفحه	عنوان
۲۵	عملیات مربوط به گردش مکاتبات و کارهای اداری
۲۷	اقدام و پیگیری داخلی
۲۸	اقدام و پیگیری خارجی
۲۸	پیامک
۲۸	تلفن گویا
۲۸	اینترنت
۲۹	ارسال پیام (تبادل اطلاعات غیر رسمی)
۲۹	اتصال به پرینتر و اسکنر
۳۰	بایگانی الکترونیکی
۳۱	بایگانی فنی
۳۱	Help Online (راهنمای بروز)
۳۲	مدیریت دسترسی
۳۳	کارتابل
۳۵	ویرایشگر متن
۳۵	پشتیبانی اجرایی
۳۵	سایر امکانات

مقدمه

... وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ يَبِينُهُمْ ...

آیه ۳۸ سوره شوری

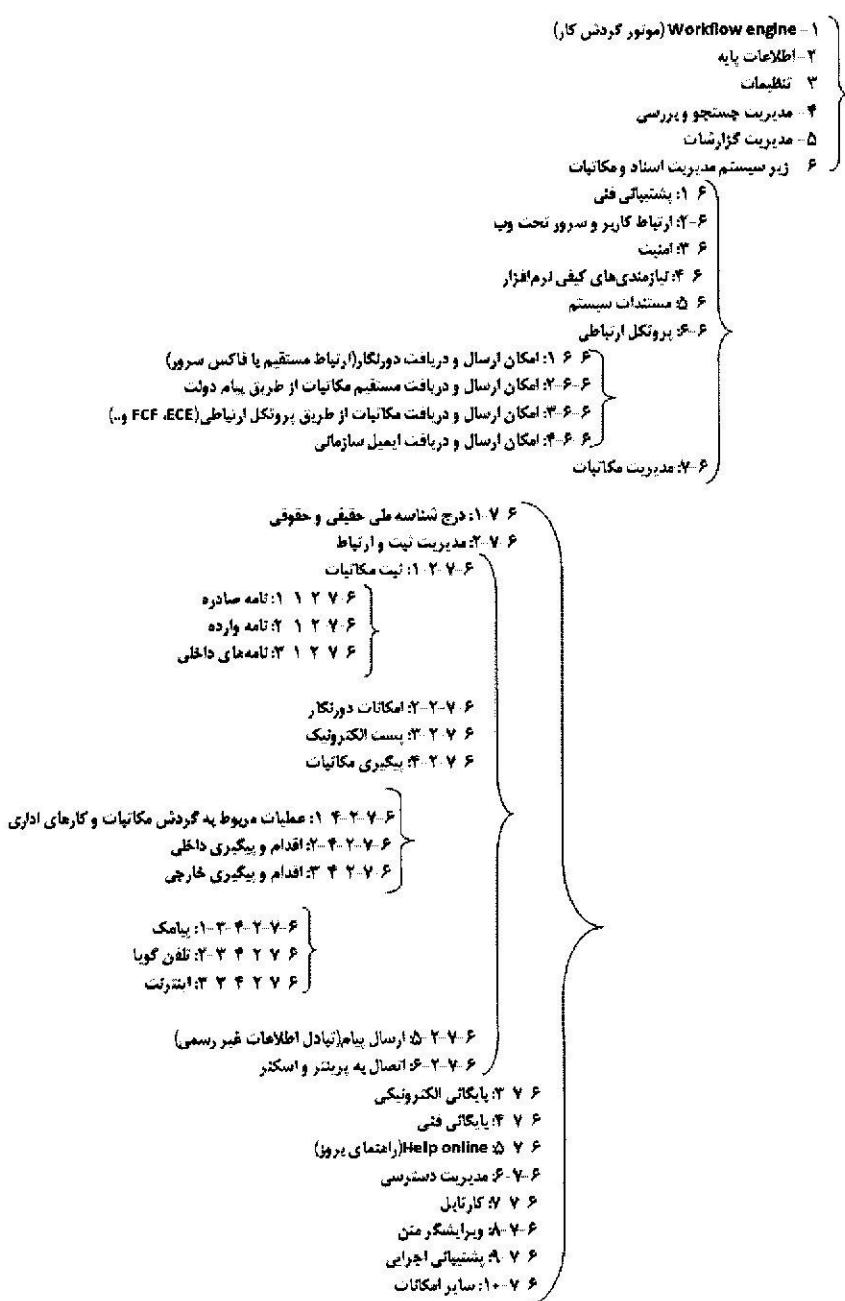
آری براستی که آیه شریفه فوق آغازگر "فناوری اطلاعات و ارتباطات" می باشد و اینک مهمترین سر فصل فناوری های عصر نوین همین آیه است.

با توکل و استعانت از ایزدمنان، کمیته فناوری اطلاعات و ارتباطات اجلاس مدیران دبیرخانه های قوای سه گانه، در جهت نیل به هدف اجلاس با مضمون "به سوی دولت الکترونیکی" و با تکیه بر منویات مقام معظم رهبری در سیاست های کلی نظام اداری کشور ابلاغ شده در سال ۹۶، علی الخصوص بند های ۱۵^۱ و ۱۶^۲ آن و به منظور یکپارچه سازی، هماهنگی و استانداردسازی اتو ماسیون گردش مکاتبات، اقدام به تهیه و تدوین "استاندارد راهبری و مدیریت استاد" نمود که پس از صرف بیش از هزار نفر ساعت، در مدت زمانی قریب به شش ماه و با کمترین هزینه مالی به بیتالمال و با همکاری مرکز تحقیقات صنایع انفورماتیک، ویرایش ۲۰.۱ آن برای بهره برداری تقدیم می گردد. باشد که مورد توجه حضرت باری تعالی و خدمتگزاران این مرز و بوم قرار گرفته و موجبات سربلندی هر چه بیشتر ایران عزیز را فراهم آورد.

۱. توسعه نظام اداری الکترونیک و فراهم آوردن الزامات آن به منظور ارائه مطلوب خدمات عمومی.

۲. دانش بنیان کردن نظام اداری از طریق بکارگیری اصول مدیریت دانش و یکپارچه سازی اطلاعات، با اینتاء بر ارزش های اسلامی.

استاندارد راهبری و مدیریت اسناد نسخه ۲.۱

۱ Workflow engine (موتور گردش کار)

ردیف	صفات مزروط به موتور گردش کار	لوسیون
۱	قابلیت به گردش انداختن کلیه اسناد و مدارک سازمانی که با موتور تولید فرم ایجاد شده باشند	موتور تولید فرم به عنوان یک امکان اضافی در سیستم در نظر گرفته شود. سیستم حتما باید دارای فرم‌های استاندارک و الگوهای ثابت فرم باشد.
۲	انجام کلیه امکانات مذکور در جداول فوق(ثبتوارده/صادره، گردش اسناد و پیگیری‌های لازم، بایگانی) در مورد هر نوع سند و مدرک سازمانی	
۳	پشتیبانی از ^۱ BPMN. ^۲ جهت پیاده‌سازی فرآیندهای دبیرخانه	جهت مدل‌سازی فرآیندها و اجرای نمودار BPD ^۱ جهت پیاده‌سازی فرآیندها
۴	استفاده از چارت سازمانی ^۱ جهت مدیریت گردش کار	امکان تعریف و مدیریت افرادی که در گردش کار شرکت می‌کنند و لزوماً باید از پرسنل باشند.
۵	امکان مدیریت و تنظیم قوانین گردش کار (Rule Engine)	
۶	پشتیبانی از معماری S.O.A ^۲ جهت ارتباط با نرم‌افزارهای دیگر موجود در سازمان	
۷	پشتیبانی از معماری سه لایه در لایه‌ها در صورت نیاز	موتور گردش کار

^۱Business Process Model Notation

^۲Business Process Diagram

^۳Service Oriented Architect

۲- اطلاعات پایه

ردیف	اطلاعات پایه	ردیف
<p>اطلاعات پایه شامل:</p> <p>۱- امکان تعریف انواع نامه مانند فکس، تلگرام، انواع حکم و ...</p> <p>۲- امکان تعریف نوع طبقهبندی نامه مانند عادی، محترمه فرق محرمله و ...</p> <p>۳- امکان تعریف اولویت برای نامه مانند: عادی، فوری و ...</p> <p>۴- امکان تعریف انواع موضوع نامه مانند: عمومی، بخشنامه، صورتجلسه</p> <p>۵- امکان تعریف شیوه ارسال نامه مانند: دستی، پیک، اریاب رجوع، پست، ایمیل</p> <p>۶- امکان واردکردن، حذف و ...</p> <p>۷- امکان تعریف انواع بایگانی محلی</p> <p>۸- امکان تعریف نام و سمت مسئولان دستگاهها و اشخاص حقیقی و حقوقی طرف مکاتبه در خارج سازمان</p> <p>۹- امکان تعریف گروههای طرف مکاتبه، تخصیص کارکنان یا واحدهای سازمانی به گروهها</p> <p>۱۰- امکان تعریف جانشین برای هر یک از مسئولان ارجاع و پیگیری و امکان تفویض اختیار کاربران</p>	<p>ویرایش اطلاعات پایه</p>	<p>۱</p>

ردیف	عنوان	دسته های
	۱۱-امکان تعریف انواع شرح ارجاع	
	۱۲-امکان تعریف شرح رونوشت نامه	
	۱۳-امکان تعریف پایه شاخص سال	
	۱۴-امکان تعریف قالب شماره نامه(وارده، داخلی و صادره)در هر دیبرخانه	
	۱۵-امکان تعریف و مدیریت استناد سازمانی غیر از نامه مانند صورتجلسات، روش ها و دستورالعمل های اداری، آئین نامه ها، فرم ها و	
	۱۶-امکان تعریف دفترچه تلفن شامل فیلدهای پست الکترونیکی، آدرس پستی، شماره تلفن کاربر و تقویم عمومی و شخصی	

۳- تنظیمات

ردیف	عنوان: مریوط به تنظیمات	لوجهان
۱	تنظیمات سیستمی متنند امکان <u>ان session timeout</u> ، تنظیم کارتابل و امکان تنظیم موتور گردش کار	
۲	تنظیمات دیرخانه مانند: تعریف چارت سازمانی، مدیریت کاربران، تعریف سطوح دسترسی کاربران ، امکان فعال سازی و غیرفعال سازی دسترسی کاربران	
۳	تعریف جانشین و تفویض اختیار تعیین مدت زمان جانشینی، تعیین و ظایف جانشین یا جانشینان با توجه به نوع و اولویت نامه ها	

۴- مدیریت جستجو و بورسی

ردیف	نکات مربوط به مدیریت جستجو و بورسی	ویندهان
۱	<p>پیکربندی و تنظیم موتور جستجوی پیشرفته جهت تعیین فیلدهای مورد جستجو برای هر نوع فرم، سند و یا مدرک موتور جستجوی پیشرفته مدارک در بایگانی‌های مختلف، دفاتر اندیکاتوری، مدارک در حال گردش، پیش‌نویس‌ها و کارتابل (با استفاده از این ابزار جستجوهای هدفمندی بر روی فیلدهای اطلاعاتی نامه‌ها، فرم‌ها، گزارش‌های عملکرد افراد و سازمان و دیگر اسناد سازمانی صورت می‌گیرد). چارت سازمانی.</p>	
۲	استفاده از موتورهای جستجوی "ساده" و "پیشرفته" در دسترسی به مدارک و استاد	

ردیف	عنوان مربوط به مدلریت جستجو و افزایش	لیستنات
۳	استفاده از موتورهای جستجو در بخش‌های مختلف بایگانی سازمانی و در دیگر بخش‌های مهم سازمان	
۴	امکان جستجو در زوئنک‌ها در بایگانی شخصی و سازمانی	
۵	لينکشدن فیلدهای وابسته به اشاره‌گر به مرجع خودش در نتایج جستجو	مربوط به سیستم گزارش‌ساز
۶	امکان دسترسی به فرم‌ها هم از طریق ساختار درختی و هم از طریق مشاهده کلیه فرم‌ها به صورت یکجا	
۷	امکان ارتباط یا سیستم گزارش‌ساز سیستم اتوماسیون اداری	
۸	امکان جستجوی نامه‌ها به صورت پارامتریک بر اساس کلیه فیلدهای اطلاعاتی به صورت تک‌تک و مجموعه‌ای از فیلدها	
۹	امکان جستجوی موضوع و شرح نامه‌ها اعم از نامه‌های ارسالی و دریافتی و دستیابی سریع به مشخصات نامه	

۵- مدیریت گزارشات

ردیف	عنوان گزارش	دستورات مربوط به مدیریت گزارشات	نویسنده
۱	Report Generator	امکان تهیه گزارشات متنوع به صورت پارامتریک همراه با امکان چاپ، ذخیره‌سازی و بازیابی نتایج گزارشات	نیاز به وجود
۲		امکان گزارش‌گیری از مکاتبات صادره، واردہ و دون‌سازمانی و گزارش‌گیری از روند گردش نامه در سازمان	
۳		امکان گزارش‌گیری از نامه‌های در دست اقدام و مکاتبات بدون پاسخ	
۴		امکان نمایش نتایج گزارش‌ها به صورت تمودارهای مختلف	
۵		امکان گزارش‌گیری و مشاهده نامه‌هایی که تحت عنوانی خاص یا در محدوده زمانی مشخصی ارسال شده‌اند	
۶		امکان گزارش‌گیری مربوط به ارجاعات، پیگیری و سوابق نامه‌ها	

ردیف	ردیف	ردیف
ردیف	ردیف	ردیف
۷	امکان گزارش گیری از عملکرد کاربران به صورت پارامتریک	
۸	امکان گزارش گیری از حجم مکاتبات انجام شده در واحدهای سازمانی و همچنین تعداد نامه‌های ارسالی و دریافتی مربوط به سازمان	
۹	امکان گزارش گیری از نامه‌های دریافتی از بایگانی که هنوز در مقاطع زمانی مورد نظر به بایگانی بازگشت داده نشده‌اند.	
۱۰	امکان گزارش گیری و مشاهده پارامتریک دفتر تلفن، نشانه‌های پستی و پست الکترونیکی	
۱۱	امکان ایجاد انعطاف در تصاویر مانند: چرخش، تعیین مقیاس تصویر، بزرگنمایی، پاک سازی و	از امکانات مربوط به Report Generator

۶- زیر سیستم مدیریت اسناد و مکاتبات

این زیر سیستم قسمت عملیاتی سامانه می باشد که بخش های مختلف آن به شرح ذیل است :

۶-۱: پشتیبانی فنی

ردیف	عنوان	وصیعات
۱	کنترل و تست کیفیت نسخه های جدید قبل از راه اندازی در سازمان بر اساس استاندارد مدیریت اسناد و راهبری	
۲	کنترل پایگاه داده به صورت بررسی روزانه، تهیه و کنترل فایل های پشتیبان و پیش بینی نیازهای سخت افزاری و نرم افزاری آینده	
۳	مستندسازی رویه های نصب برنامه (سرور و کلاینت) کنترل و رفع خطأ، تهیه فایل پشتیبان، بازیابی فایل های پشتیبان و راه اندازی مجدد سیستم	
۴	امکان برقراری تعامل و ارتباط با سایر سازمان هایی که قسمت های مختلف سیستم را طراحی و پیاده سازی نموده اند	

۶-۲: ارتباط کاربر با سرور تحت وب

ردیف	توضیحات	عنوان و معرفه ارتباط کاربر با سرور
۱	قابلیت اتصال مدیران و کاربران سیستم به نرم افزار از هر جای دنیا	
۲	واسط کاربر، سیستم فارسی باشد. امکانات فارسی به نحوی در سیستم پیاده سازی شده باشد که وجود یک سیستم عامل فارسی برای کاربران الزامی نباشد.	
۳	پشتیبانی کامل از مرورگرهای مختلف (حداقل ۳ مرورگر)	
۴	پشتیبانی از utf-۸	
۵	ویرایشگر متن، حداقل سازگار با Office ۲۰۰۳	

۶-۳: امنیت

ردیف	مطابات مربوط به ارزش امنیتی سیستم	وضاحت
۱	ضوابط و معیارهای مدیریتی و عملکردی محصول منطبق با اصول مطرح شده در استاندارد ISO ۱۵۴۰۸	می‌بایست ویژگی‌های امنیتی Functionality در محصول رعایت شده باشد؛ مانند: ۱- شناسایی؛ فرآیند تشخیص هویت کاربر با استفاده از شناسه‌ای که به User-id اشاره دارد، صورت پذیرد. تمام عملیاتی که کاربر در سیستم انجام می‌دهد به User-id و role-id او مربوط است که باید در سیستم ثبت شود تا قابل پیگیری باشد. ۲- تائید؛ فرآیند بررسی ادعای کاربر به وسیله پسورد، توکن صورت پذیرد. ۳- حفظ محرمانگی؛ طراحی سیستم باید به گونه‌ای باشد که از داده‌ها در مقابل دسترسی‌های نایه‌جا جلوگیری کند. این امکان در هنگام تولید، ذخیره، تغییر و ارسال داده می‌بایست وجود داشته باشد. ۴- صحت داده؛ کاربران باید توانایی ایجاد تغییرات غیر مجاز بر روی سیستم و شبکه را داشته باشند و در صورت رخداد، این عمل می‌بایست توسط سیستم شناسایی و کشف گردد.

ردیف	عنوان	ردیف
۱	<p>۵- ثبت لاغ‌ها؛ تمام فعالیت‌ها در سیستم می‌بایست لاغ‌برداری شده و توسط مدیر تعریف شده قابل بررسی و پیگیری باشند.</p> <p>۶- آنها داده؛ اطلاعات ذخیره شده نباید توسط افراد غیر مجاز قابل بازبایی باشد.</p> <p>۷- صحت سیستم؛ سیستم باید به صورت یکپارچه عمل کند. این یکپارچگی شامل مراحل نصب، عملکرد نرم‌افزار و داده‌ها است.</p> <p>۸- مدیریت امنیت؛ تعیین و ایجاد قابلیت‌هایی که در سیستم باید برای مدیر فعلی باشد تا بتواند سیستم را مدیریت کند.</p> <p>۹- راهنمای جوانب تضمینی امنیتی سیستم در مستند یا مستنداتی گردآوری شوند.</p> <p>۱۰- عدم انکار؛ سیستم باید دارای قابلیتی باشد که در آن کاربران نتوانند عملکردهای خود را انکار کنند.</p>	
۲	مقابله با حمله‌های متعارف و پیشرفته مانند XSS، DOS، SQL injection ... و Sniffer	۲
۳	پشتیبانی از مکانیزم امنیت‌اشتراکی (Secret Directory)	۳

ردیف	عنوان	دستورات و مراحل اجرا	توضیحات
۴	رمزنگاری داده‌ها و فایل (Data Encryption)		<p>امکان رمزنگاری بر اساس کلید نامتقارن</p> <p>سیستم باید از چندین الگوریتم رمزنگاری استاندارد و طول کلید پشتیبانی کند تا تضمین کننده سطوح امنیتی مناسب باشد. مدیر سیستم باید بتواند الگوریتم و طول کلید پیش‌فرض را پیکربندی کند.</p> <p>امکان تعیین دسترسی و تاریخ انقضا به کلیدهای رمزنگاری.</p> <p>امکان انهدام کلیدهای رمزنگاری.</p>
۵	همایوونت از روش هویت‌سنجدی SSO با پشتیبانی از LDAP و Active Directory		
۶		<p>پشتیبانی از امضای دیجیتال به منظور حصول اطمینان از صحبت اطلاعات ارائه شده توسط کاربر، اطمینان از تمامیت داده‌های موجود در پایگاه داده، تشخیص دسترسی و تقییم غیرمجاز اطلاعات و ....</p>	<p>۱- دریافت مجوز CA از مراکز مجاز</p> <p>۲- امکان استفاده از گواهی دیجیتال به منظور احراز هویت کاربر</p> <p>۳- امکان بررسی وضعیت گواهی و مرجع صادرکننده آن</p> <p>۴- قابلیت پشتیبانی از PKI</p>

ردیف	مکانهای معرفی شده	لزومیات
۵-پشتیبانی از استاندارد DOD و PKI در مبحث CC ۶-امکان تعریف طول کلید از ۱۰۲۴ تا ۴۰۹۶ بیت ۷-پشتیبانی از حداقل سه الگوریتم رمزگاری ۸-پشتیبانی از پروتکل های امن دسترسی از راه دور		
	پشتیبانی از SSL، TLS در محیط وب	۷
	مکانیزم های قوی در هویت سنجی، احراز اصالت (Kerberos) و شناسه های سخت افزاری)	۸
۱-امکان بررسی لاغ های سیستم ۲-امکان تعریف نحوه پیکربندی فایل لاغ تا بتواند اطلاعات خاص را ذخیره کند ۳-امکان محافظت از فایل لاغ ۴-امکان بازیابی فایل لاغ ۵-امکان گزارش گیری از فایل لاغ ۶-امکان جلوگیری از گم شدن فایل لاغ	امکان ثبت و قایع در سیستم	۹
	اجبار تغییر کلمه عبور در اولین ورود کاربر به نرم افزار و بعد از دوره زمانی معینی	۱۰

ردیف	تفصیل اینکه ممکن است از طرف کاربر این اتفاق رخورد	نمایش این اتفاق در صفحه نتایج
۱۱	غیرفعال شدن نام کاربری در صورتی که کاربر بیش از چند بار کلمه عبور را اشتباه وارد نماید	
۱۲	ارائه گزارش ممیزی امنیتی	

۶-۴: نیازمندی‌های کیفی نرم‌افزار

نحوه‌های نیازمندی	متلبه مزبور نیازمندی‌ها	ردیف
۱-وظیفه‌مندی محصول؛ نرم‌افزار باید بتواند در شرایط مشخص و معلوم شده قابلیت جوابگویی به نیازهای کارفرما را داشته باشد.		
۲-قابلیت اطمینان؛ نرم‌افزار در شرایط مشخص شده باید دارای سطح مشخصی از کارائی بوده، معیوب نباشد.		
۳-قابلیت استفاده؛ نرم‌افزار باید قابل فهم و استفاده، جذاب و به راحتی قابل یادگیری برای کاربر باشد.	در نظر گرفتن مشخصه‌های کیفیت نرم‌افزار و پیاده‌سازی آن‌ها	۱
۴-اثربخشی؛ نرم‌افزار باید دارای جواب مناسب، سرعت پردازش مناسب و حداقل سرعت در اجرا باشد.		
۵-قابلیت نگهداری؛ امکان اصلاح نرم‌افزار شامل تصحیح، بهبود، اضافه کردن و اعمال تغییرات وجود داشته باشد.		
۶-قابلیت انتقال؛ نرم‌افزار می‌بایست قابل انتقال به محیط‌های دیگر بدون انجام فعالیت خاص و اعمال ملزمات جدید باشد.		

۶-۵: مستندات سیستم

توضیحات	عملکرد و عملکرد مستندات سیستم	ردیف
<p>۱- حاوی فهرستی از خطاهای خرابی‌ها باشد که در نرم‌افزار مدیریت می‌شود و موجب خرابی یا توقف برنامه کاربردی است. علی‌الخصوص مواردی که منجر به از دست رفتن داده می‌شود.</p> <p>۲- حاوی اطلاعاتی مربوط به کلیه کارکردهای حساس نرم‌افزار باشد.</p>	<p>تهییه مستندات راهنمای سیستم</p>	۱
<p>۱- حاوی اطلاعات لازم برای استفاده از نرم‌افزار.</p> <p>۲- اطلاعات لازم را جهت یادگیری استفاده از نرم‌افزار ارائه دهد.</p> <p>۳- فهرست داشته باشد و اصطلاحات و مخفف‌های غیر متداول را تعریف کند.</p>	<p>تهییه مستندات راهنمای کاربری</p>	۲

۶-پروتکل ارتباطی

پروتکل ارتباطی از مهمترین امکانات سامانه جهت نیل به هدف دیرخانه الکترونیکی و نهایتاً دولت الکترونیکی می‌باشد. این پروتکل که در چهار بند ذیل قابل پیاده‌سازی است امکان ارسال نامه به صورت الکترونیکی بین دستگاه‌های مختلف را فراهم می‌نماید و در صورت عدم پیاده‌سازی آن می‌بایست نسخه کاغذی در مکاتبات خارجی مورد استفاده قرار گیرد که با اهداف فوق مغایرت دارد.

۶-۱: امکان ارسال و دریافت دورنگار (ارتباط مستقیم با فاکس سرور)

۶-۲: امکان ارسال و دریافت مستقیم مکاتبات از طریق پیام دولت

۶-۳: امکان ارسال و دریافت مکاتبات از طریق پروتکل ارتباطی

(FCF، ECE و ...)

۶-۴: امکان ارسال و دریافت ایمیل سازمانی

۷- مدیریت مکاتبات

مهمنترین وظیفه سامانه پوشش دادن این بخش می‌باشد.

۷-۱: درج شناسه ملی حقیقی و حقوقی

به منظور ثبت کد منحصر به فرد برای تمام افراد حقیقی و حقوقی مورد استفاده قرار می‌گیرد که مصوباتی نیز در الزام پیاده سازی آن وجود دارد.

۶-۷-۲: مدیریت ثبت و ارتباط

عمده‌ترین وظایف دبیرخانه ثبت نامه‌ها اعم از صادره و واردہ و ارتباط برقرار کردن بین نامه‌ها و اعضای مجموعه‌هاست.

۶-۷-۱: ثبت مکاتبات

۶-۱-۱: نامه صادره

ردیف	تفصیل مربوط به نامه‌های صادره	توضیحات
۱	امکان ثبت مشخصات نامه صادره شامل، تاریخ، موضوع، شرح، اطلاعات دستگاه یا شخص(حقیقی یا حقوقی)، گیرنده نامه، نوع تحويل، امضای دیجیتال و ...	لازم بــه ذکر است امضای دیجیتال خود بیشتر مشخصات را شامل می شود.
۲	امکان صدور نامه صادره به دستگاههای اجرائی و اشخاص (حقیقی و حقوقی) با حفظ سابقه	امکان تایپ و ویرایش نامه ها در داخل برنامه حداقل تحت مجموعه Office
۳	امکان تعریف و ذخیره موضوع و کلیدواژه برای نامه به منظور عدم تایپ مجدد	
۴	امکان تهیه پیش‌نویس و تصحیح مکرر آن تا مرحله نهایی	
۵	امکان تبدیل پیش‌نویس تایید شده به نامه	

ردیف	تفصیل مربوط به نامه‌های سازمان	نحوه ارائه
۷	امکان ثبت نامه‌های مرتبط اعم از پیرو، عطف و بازگشت و جستجوی آنها	
۸	امکان شماره‌گذاری نامه صادره مطابق ساختار شماره‌گذاری مورد نظر سازمان	
۹	اختصاص شماره اندیکاتور به همراه تاریخ ثبت به نامه صادره	
۱۰	امکان الصاق انواع ضمایم و پیوست‌ها شامل متن، تصویر، فیلم و صدا به نامه	
۱۱	امکان ایجاد ارتباط مابین نامه‌های دارای پیرو، بازگشتی و عطفی	
۱۲	امکان تفکیک اسناد بر اساس اولویت زمانی	
۱۳	افزوده شدن نام در جلوی سمت مربوط به ارسال کننده سند در صفحه ارجاع	
۱۴	امکان تعریف قالب نامه توسط کاربر	
۱۵	امکان ارتباط مستقیم با دورنگار و ایمیل	
۱۶	امکان ارسال مستقیم مکاتبات از طریق شبکه پیام دولت	
۱۷	امکان ارسال مکاتبات از طریق سایر پروتکل‌های مورد تایید اجلاس مدیران دیرخانه‌های قوای سه گانه	

۶-۷-۱-۲: نامه وارد

ردیف	مشخصات نامه وارد	ردیف
۱	امکان ثبت مشخصات نامه وارد شامل شماره، تاریخ، موضوع، شرح، اطلاعات دستگاه یا شخص(حقیقی یا حقوقی)، فرستنده نامه، تاریخ و ساعت ورود نامه، نوع تحويل، شماره ملی، کد پستی و ...	طبق مصوبه شماره ۱۱۵/۱۴
۲	امکان ثبت مشخصات فرستنده، گیرنده، توزیع کننده و ثبت کننده نامه(جهت ردیابی فیزیکی نامه)	مورخ ۷/۶/۷۸ سازمان مدیریت
۳	اختصاص شماره اندیکاتور به همراه تاریخ ثبت به صورت خودکار	استفاده از شماره ملی حقیقی با حقوقی الزامی می باشد.
۴	امکان ثبت نامه های مرتبط اعم از پیرو، عطف و بازگشتی	
۵	امکان ثبت نامه های پیوست	
۶	امکان ثبت رونوشت های نامه	
۷	امکان ثبت ارجاعات به هر تعداد، اطلاعات مربوط به بخش یا شخصی که نامه به وی ارجاع داده شده، تاریخ و ساعت ارجاع و تاریخ مهلت اقدام	
۸	امکان ایجاد ارتباط مابین نامه های دارای پیرو، عطف و بازگشتی	
۹	امکان ذخیره نامه در بایگانی الکترونیکی سازمان (در زونکن مورد نظر)	

ردیف	توضیحات	متوجه شدن به نامه طلاق وارد
۱۰	امکان تهیه و چاپ رسید نامه برای ارائه به تحويل دهنده	
۱۱	امکان الصاق انواع ضمائم و پیوستها شامل متن، تصویر، فیلم و صدا به نامه	
۱۲	امکان تهیه و ثبت متن هامش یا هامش‌های متعدد	
۱۳	جلوگیری خودکار سیستم از ثبت استادی که قبلاً ثبت وارد شده‌اند	
۱۴	امکان تفکیک اسناد بر اساس اولویت زمانی	
۱۵	ثبت کلید واژه جهت جستجو و طبقه‌بندی نامه‌ها	

۶-۷-۱-۲-۳: نامه های داخلی

ردیف	نامه های داخلی	دسترسی
۱	امکان ایجاد، پیگیری و کنترل مکاتبات داخلی بین واحدهای سازمانی	
۲	امکان شماره‌گذاری نامه‌های داخلی مطابق با ساختار شماره‌گذاری سازمان	
۳	امکان ثبت نام و سمت فرستنده و گیرنده	
۴	امکان تعیین تعداد و انواع پیوست‌های نامه	
۵	امکان تعیین نامه‌های مرقبط اعم از پیرو، بازگشت و عطف	
۶	امکان ارتباط سیستم تنظیم جلسات	
۷	امکان ثبت وظایف به همراه اطلاعات آن نظری ارجاع کننده، زمان انجام و....	

۶-۲-۲: امکانات دورنگار

این قابلیت امکان مستقیم کاربر جهت ارسال و دریافت دورنگار را فراهم می نماید.

۶-۲-۳: پست الکترونیک

این قابلیت امکان ارسال و دریافت پست الکترونیک از داخل سامانه فراهم می نماید.

۶-۲-۴: پیگیری مکاتبات

یکی از اصول اولیه تکریم ارباب رجوع و تصریح در پیگیری روند گردش مکاتبات را فراهم می نماید.

۶-۲-۵: عملیات مربوط به گروه مکاتبات و کارهای اداری

ردیف	عملیات مربوط به گروه مکاتبات و کارهای اداری	لوگویزن
۱	امکان پشتیبانی از تغییر روش های مختلف گردش کار	
۲	امکان ایجاد کارتابل الکترونیکی و امکان مشاهده کارتابل توسط افراد مجاز	
۳	توزیع نامه های واردہ به کارتابل مسئولان و ارجاع نامه های واردہ و کارهای مرتبط از طریق کارتابل	
۴	امکان اعلان دریافت نامه جدید	
۵	امکان تعیین نامه های مرتبط اعم از صادره، واردہ و داخلی و تعیین نوع اقدام و اولویت زمانی انجام کار	

ردیف	توضیحات	ردیف
۶	تشکیل برونده برای کارها و نامه‌های مرتبط به آن و رویت و پیگیری گردن بروندها در سازمان	
۷	امکان طبقه‌بندی نامه‌ها بر اساس نوع نامه، نوع طبقه‌بندی، نوع ارسال، ارجحیت و ... همراه با طبقه‌بندی درختی	
۸	امکان پاسخگویی به کارهای ارجاع شده و اعلام خاتمه کار از طریق ارجاع شونده	
۹	امکان ارجاع نامه به صورت تصویر، صوت، پیغام تلفنی و ...	
۱۰	امکان درج تاریخ مشاهده توسط مسئول انجام کار، تعیین تاریخ شروع اقدام، تاریخ انتظار پاسخ، دوره پیگیری و	
۱۱	امکان اعلام موافقت یا عدم موافقت با کارهای انجام شده و صدور دستورهای بعدی	
۱۲	اعلام وضعیت کارهایی که عملیات آن خاتمه نیافته است	

۶-۷-۲-۴-۲: اقدام و پیگیری داخلی

ردیف	عنوان پروتکل اقدام و پیگیری	ردیفهای
۱	امکان پیگیری نامه وارد و روند حرکت یک نامه در تمام واحدهای سازمان	
۲	تعیین مهلت اقدام پاسخ برای هر نامه وارد، داخلی، دستورها و پیامهای ارجاع شده	
۳	امکان پیگیری کلیه دستورها و پیامهای ارسال شده و پیگیری مستمر اقداماتی که باید تا تاریخ معینی انجام شوند و تأخیر دارند	
۴	امکان پیگیری و ردیابی مکاتبات سالهای قبیل	
۵	امکان پیگیری ارجاع نامه ها از طریق جستجو در شماره، تاریخ، موضوع، نام دستگاه یا شخص(حقیقی و حقوقی) فرستنده، نام(حقیقی و حقوقی) گیرنده و ...	

۶-۷-۲-۴-۳: اقدام و پیگیری خارجی

ردیف	عملکرد	مکانهای ارائه اقدام و پیگیری خارجی
۱	از طریق کد رهگیری	ارتباط با سیستم پیامک (ارسال و دریافت پیامک برای پیگیری مکاتبات)
۲	از طریق کد رهگیری	ارتباط با تلفن گویا برای پاسخ گویی پیگیری مکاتبات
۳	از طریق کد رهگیری	امکان پیگیری مکاتبات از طریق اینترنت

علاوه بر امکان ارتباط با زیر سیستم های فوق ، تعییه شدن امکانات ذیل در خود سیستم ، پیاده سازی آن را ساده تر می نماید:

۶-۷-۲-۴-۳-۱: پیامک

۶-۷-۲-۴-۳-۲: تلفن گویا

۶-۷-۲-۴-۳-۳: اینترنت

۶-۷-۲-۵: ارسال پیام (تبادل اطلاعات غیر رسمی)

ردیف	اطلاعات مربوط به این بند	توضیحات
۱	امکان ارسال پیام از هر یک از کاربران به کاربران دیگر	
۲	امکان ارسال پیام به صورت گروهی	

۶-۷-۲-۶: اتصال به پرینتر و اسکنر

ردیف	اطلاعات مربوط به این بند	توضیحات
۱	چاپ فرم‌ها و اسناد الکترونیکی سازمان (به روش مستقیم و یا از طریق الگوهای قابل تعریف چاپ)	
۲	امکان اسکن اسناد و مدارک در پنجره پیوست، پیرو، در ارتباط باعطف	

۶-۷-۳: بایگانی الکترونیک

ردیف	اطلاعات مربوط به بایگانی الکترونیک	لوگو های
۱	امکان ارجاع یک پرونده و کلیه محتويات آن از درون بایگانی سازمان به کارتابل کاربران	
۲	امکان ایجاد و انجام امور مربوط به بایگانی سازمان توسط سیستم	
۳	امکان ایجاد طبقه‌بندی موضوعی(موضوع اصلی و زیر موضوع) جهت پروندهای بایگانی	
۴	امکان به گردش اندختن نامه‌های بایگانی شده	
۵	امکان ایجاد پروندهای شخصی برای هر یک از کاربران و ذخیره‌سازی نامه‌های مربوط در آنها	
۶	امکان ثبت اطلاعات تاریخ خروج پرونده‌ها از بایگانی، بخش یا شخص تحويل گیرنده پرونده و تاریخ بازگشت مجدد پرونده به بایگانی	
۷	امکان ایجاد کپی‌های متعدد از یک نامه و بایگانی آن‌ها در پروندهای مختلف	

۷-۶: بایگانی فنی

ردیف	متولیت بروز روزه بایگانی فنی	توضیحات
۱	قابلیت ثبت و ویرایش شناسنامه اطلاعاتی (نقشه، گزارش‌ها، پایان‌نامه، نقشه‌های جغرافیایی، مقاله، استانداردها، کتاب، CD، کاتالوگ، مجله)	
۲	قابلیت تعریف ساختار زونکن‌بندی بایگانی به صورت درختواره	
۳	قابلیت ارتباط دادن شناسنامه استاد و مدارک به طرح‌ها و پروژه‌های فعال و یا غیر فعال سازمانی	
۴	قابلیت ارتباط دادن تعداد نامحدودی فایل، مدرک و سند به هر شناسنامه از مدارک	
۵	قابلیت ثبت وضعیت رزرو و امانت اسناد و مدارک بایگانی	
۶	ارائه گزارش‌های متنوع مدیریتی بر روی اسناد و مدارک بایگانی شده	

۷-۷: Help Online (راهنمای بروز)

ردیف	متولیت بروز روزه راهنمای بروز	توضیحات
۱	وجود راهنمای الکترونیکی نرم افزار	

۶-۷: مدیریت دسترسی

ردیف	متوجهه	تفصیل
۱	کار کردن بر روی یک سند به صورت گروهی در شبکه(یک نفر در حال ویرایش و سایرین در حال مشاهده)	
۲	تشخیص تغییر در متن سند و دادن آلام در صورت عدم ثبت تغییرات	
۳	امکان تعیین وضعیت چاپ شدن و یا نشدن سند در ثبت صادره	
۴	امکان تعیین وضعیت ارسال شدن و یا نشدن سند ثبت صادره	
۵	امکان تفکیک و تنظیم مستقل دسترسی ارسال پیام(تبادل اطلاعات غیر رسمی) و مکاتبات رسمی	
۶	امکان تعریف قوانین امنیتی بر روی فیلدها و بخش‌های مختلف فرم	
۷	تعیین سطوح دسترسی بر اساس نقش سازمانی افراد باشد.	امکان پشتیبانی از RBAC ^۱

^۱ Role Back Access Control

۶-۷-۷: کارتابل

ردیف	تفصیل معرفه کارتابل	نحوه
۱	امکان ایجاد کارتابل الکترونیکی و امکان مشاهده کارتابل توسط افراد مجاز	
۲	توزیع نامه‌های واردہ به کارتابل مستولان و ارجاع نامه‌های واردہ و کارهای مرتبط از طریق کارتابل	
۳	استفاده از TAB در داخل محیط کاری، جهت سهولت دسترسی به فعالیت‌های قبلی	
۴	امکان جستجوی نامه‌های در حال گردش	
۵	استفاده و کنترل مرکزی تاریخ در کلیه مراحل گردش مکاتبات (درج تاریخ مشاهده توسط مستول انجام کار، تعیین تاریخ شروع اقدام، تاریخ انتظار پاسخ، دوره پیگیری و ...)	
۶	امکان اعلام موافقت یا عدم موافقت با کارهای انجام شده و صدور دستورهای بعدی	
۷	امکان کنترل، پیگیری و مشاهده گردش ارجاعات شامل فهرست ارجاع دهندگان و اقدام کنندگان به صورت درخواره.	
۸	امکان ایجاد مهر و امضای اشخاص درون سیستم و استفاده از آنها	

ردیف	متولی مربوط به طبقه	ردیف	توضیحات
۹	امکان تفکیک اسناد دریافت شده، رویت شده، اقدام شده، ارجاع شده و اقدام شده		
۱۰	امکان پوشش‌بندی و جستجو به تفکیک پوشش‌ها		
۱۱	امکان فیلترینگ(جای‌گذاری) نامه‌ها به صورت خودکار		
۱۲	چنانچه فردی بیش از یک سمت سازمانی داشته و وارد پنجره ارجاع گردد حسب سمتی که مرجع کار قبلی شخص باشد گزینه فرستنده به صورت پیش فرض تنظیم شود.		
۱۳	حمایت از قلم نوری در پاراف اسناد		
۱۴	امکان دسترسی آسان به کلیه پیوست‌ها، پیرووه‌ها، عطف‌ها و مدارک مرتبط مربوط به اسنادی که در کارتابل کاربران وجود دارند.		
۱۵	امکان ویرایش هامش‌ها قبل از اینکه اقدامی روی آن صورت گیرد.		
۱۶	امکان ارجاع گروهی اسناد		
۱۷	امکان تأیید گروهی اسناد		
۱۸	امکان ارسال با تأخیر نامه‌ها		
۱۹	امکان مشاهده کارتابل بصورت Offline		
۲۰	امکان تنظیم جلسات داخلی سازمان توسط سیستم(مشخص نمودن زمان، مکان، موضوع، افراد مدعو در جلسه، صور تجلیسه)		

۶-۷-۸: ویرایشگر متن

ردیف	عنوان	تفصیل
۱	امکان تایپ و ویرایش نامه در داخل برنامه سیستم جایگزین احتمالی	حداقل تحت مجموعه Office یا

۶-۷-۹: پشتیبانی اجرایی

ردیف	عنوان	تفصیل
۱	طرح آموزش	
۲	زمانبندی آموزش	
۳	قرارداد پشتیبانی برای رفع ایرادات احتمالی	
۴	جاری	اطمینان از ارزیابی انطباق با استاندارد

۶-۷-۱۰: سایر امکانات

ردیف	عنوان	تفصیل
۱		امکان تنظیم سند تعداد کاراکترهای قابل نمایش در برخی ستون‌های دفاتر انديکاتوری(در کل سازمان)
۲		امکان تنظیم تعداد نتایجی که در حالت جستجوی کلی قابل نمایش هستند(تعداد اسناد برتر) (در کل سازمان)
۳		امکان جستجو در درخت سمت‌های سازمانی
۴		تنظیم هشدار ورود نامه به کارتابل از طریق صدور پیغام ، لرژش صفحه و ...

ردیف	تفصیل معرفی سایت امکانات	اوپشن
۵	امکان تعریف سطوح محترمانگی بر روی فرمها	
۶	امکان مدیریت سیستم از طریق وب از هر مکان و در هر زمان	
۷	تولید خروجی در قالب فایل‌های Excel، Word و Xml استفاده‌های خاص و تبادل اطلاعات با سازمان مادر	
۸	پشتیبانی از کیبورد فارسی و حروف گ، چ، پ، ژ، ک، ی	

بدین وسیله از کسانی که در تهیه و تدوین این استاندارد زحمات فراوانی را
متقبل شدند علی الخصوص اعضای محترم کمیته فناوری اطلاعات و ارتباطات
تشکر می گردد.

اعضای کمیته فناوری اطلاعات و ارتباطات:

*ابراهیم مختاری، مدرس دانشگاه و رئیس اداره دبیرخانه مرکزی سازمان انرژی اتمی ایران (دبیر کمیته)

*علی رضی، رئیس امور توسعه دولت الکترونیک معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس
جمهور(عضو)

*مسعود دادگر، عضو هیئت علمی جهاد دانشگاهی(عضو)

*مصطفومه چدیدی، مدیر دبیرخانه سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای(عضو)

*سهیلا صالحی، معاون برنامه ریزی و کامپیوتر اداره کل دفتر شهردار تهران(عضو)

*سعید امیدی، کارشناس مرکز فناوری اطلاعات ریاست جمهوری(عضو)

*مهدی درویش ملا ، مدیر امور اداری پروژه اتوکسیون و رئیس اداره دبیرخانه مرکزی گمرک جمهوری
اسلامی ایران(عضو)

*فاطمه شجاعی مهر، سرپرست اداره خدمات ماشینی و پشتیبانی دبیرخانه اداره کل دبیرخانه مرکزی
ریاست جمهوری(نماینده ریاست جمهوری)

و تیز نماینده‌گان مرکز تحقیقات صنایع انفورماتیک: علیرضا منافی و مهری یحیایی

هیئت رئیسه اجلاس

تابستان ۱۳۸۹